

դային ժողովոյ հաւանութեան և ուրոշման՝ խնդրոց կարգն ինքնին փոփոխելով, կարուածոց գիւտանին ներկայացուցած տեղեկագրին առաջնութիւնն առեր և վերաքննութեան խնդրին ետ ձգել էր :

Սնուշա առանց նպատակի չէր կրնար ըլլալ այս, ինչպէս որ վիճաբանութեան դրուած ժամանակ բացայայտ երեցաւ . այն է վանօրէից խորհրդոյ տեղեկագրին վրայ ներկայացած բազմաթիւ գիտադուծիւն մ'անշարժելու համար՝ տեղեկագիրը շտապաւ ընդունել տալ ժողովին և բազմաթիւն այնպիսի վիճակի մը մէջ դնել, որ ժողովին որոշումը տրուելէ ետեւ, իրեն բազմաթիւ նկատողութեան հաւանութեան գէտ չկրնայ բողբել, և ձայնը խեղդուի :

Փողովին մեծամասնութիւնը զայս նշմարելով չուզեց բնաւ փոխանալ թեան մասնել յիշեալ տեղեկագրին վրայ, և խնդրոց կարգին ազդելը պահանջել . և երբոր գիւտան իր ըրած փոփոխութիւնն ետ առնուլ չուզելով դարձեալ կտուածոց գիւտանին տեղեկագիրն յառաջ քշել կը ճգնէր իրեն առաջին խնդիր, և խօսք ու գող չգտնելով (ոչ թէ խօսք չուտնաւորուէ՝ այլ խնդիրն ապօրէն ներկայանալու պատճառաւ) քուէի դընել կուգէր, ժողովին մեծամասնութիւնը չկրնար ձանդաղութիւն խմբովին դուրս ելալ ժողովարանէն, և գիւտանը տեսնելով վերջապէս որ ինքզինքնին ձախակողման անուանող քանի մը յետագիւտաններէ զատ քուէ տուող չմնաց ժողովին մէջ, իր փոփոխութեան հարկագրեցաւ, և լուր գրկելը դուրս ելնող երեսփոխանաց թէ կարուածոց գիւտանին տեղեկագիրն ետ ձգուելով վերաքննութեան խնդրոյն վիճաբանութեան փոփոխաց մեծամասնութիւնը ժողովարանը վերադարձաւ :

Հոս յայտնի կը տեսնուի, որ եթէ երեսփոխանաց մեծամասնութիւնը պէտք եղած արթնութեամբ չը վարուէր, գիւտան իր նպատակին պիտի հասնէր :

Ստիպան պարտք կը համարինք յայտնել թէ գիւտանին այս ապօրէն ընթացքին մասնակից և պատասխանատու պէտք չէ համարել գիւտանին բոլոր անդամներն, այլ միայն Ս. առնադպիր փոխադրան Ստեփան էֆէնտին, որ ինքնին խնդրոց կարգին մէջ այդ փոփոխութեան ընթացքին մասնակցեալ էֆէնտին քովէն ալ անընդհատ կը պնդէր որ զայն ժողովին ընդունել տայ, բայց բարեազդարար չկրնայ յաջողիլ :

Գանք յիշեալ տեղեկագիրէ Էֆէնտինի ուրիշ մէկ ապօրէնութեանը, որ առաջինէն տեսնել ծանր է, և որ երեսն եղած ժամանակ բաւական կարմրեցող զինքը :

Երբոր վերաքննութեան խնդիրը նորէն ձեռք առնուեցաւ, Նախաձեռնութեան գիւտանին անդամ և միանգամայն մայր գիւտանին երկրորդ տեսնադպիր Պարնասեան Սեփ. Պողոս էֆէնտին յայտարարեց թէ Նախաձեռնութեան գիւտանին կողմէ ժողովին ներկայացած տեղեկագիրն որ Սահմանադրութեան վերաքննութեան խնդրոյն կը վերաբերի, անհիման և թերի կերպիւ ներկայացած էր ժողովին, որովհետեւ գիւտանին տեսնադպրը չէր ստորագրած, և ժողովին ներկայացնողն ալ, այն է փոխադրան Էֆէնտին, որ բացառութեամբ ստորագրած էր, առանց տեղեկագրի ուղղածն ունենալու՝ իրեն տեղեկագրեր ներկայացուցած էր :

Ազգային ժողովոյ ներքին կանոն

նադրութեան համեմատ՝ Նախաքննիչ գիւտանի մը կողմէ եկած տեղեկագիր մը նոյն գիւտանին տեսնադպրին ապօրէնութիւնը պիտի կրէ, և տեղեկագրերն ալ, որ մէջերէն կրնային, տեղեկագրին ամբողջ պարունակութիւնն ընդունած և ժողովին մէջ պաշտպանելու պաշտօնն իր վրայ առած պիտի ըլլայ, ինչպէս որ Նախաձեռնութեան գիւտանին տեսնադպրը Ռուսինեան էֆէնտին ալ յիշեցուց զայս :

Բայց փոխադրան Էֆէնտին, այս ամեն օրինական պայմանաց հակառակ, Նախաձեռնութեան գիւտանին երկու անգամայն, այն է Ռուսինեան և Պարնասեան էֆէնտիններուն բացակայութեան և իւր ալ մայր գիւտանին անգամ գիտնալէն օգուտ քուէի մը, տեղեկագրի պաշտօնն իւր վրայ առած և այն թերի տեղեկագիրն ազգային ժողովոյ ներկայացուցած էր վերջիններս նոյնին մէջ :

Առնադպիր Էֆէնտինն այս երկրորդ ապօրէնութիւնը ժողովին մեծ զարմանք պատճառելով, երկար ետք փոխանութեան նիւթ եղաւ, առնադպիր Էֆէնտինն այս մասին տուած բացատրութիւններուն մէջ թոյլ տալով սկսաւ, և վերջապէս հասկցուելով որ տեղեկագիրն անհիման թերի և ապօրէն կերպիւ ներկայացած էր, առաջարկա եղաւ ետ դարձնել Նախաձեռնութեան գիւտանին, որպէս զի կանոնադրութեան օրինական պայմանները յաջորդելով այնպէս ներկայացնէ Ազգային ժողովին : Բայց օրը տարածամեկով և երեսփոխանք ալ արդէն ցրուի սկսած ըլլալով, որոշումն յաջորդ նոյնին թողուցաւ :

Ահա, ինչպէս կը տեսնուի, Պայր գիւտանին տեսնադպիր Էֆէնտինն այս կրկին ապօրէն գործերն եղան պատճառաւ, որ ապօրէն ժողովին վերջին նիստէն Էֆէնտինն գիտնալով պարտեցաւ, և գրեթէ երկու ամբողջ ժամեր ապարդիւն փոխանութեանց զոհեցաւ :

Շատ ցտակի է այս . մասնաւորաբար խորհրդի որ ազգային ժողովին ինքզինք կանոնաւոր ուղղութեան մէջ դնելու ջանացած ժամանակ այս անտակ աններելի գեղծումներ կը պատահին նոյն իսկ մայր գիւտանի մէկ անդամին կողմէ, որ ոչ միայն ժողովին խնդրոց կարգն ըստ համայն փոփոխութեան, այլ և ժողովը խորհրդ կը համարձակի կեղծ տեղեկագրերութեամբ :

Այսպիսի իրողութիւններ Ազգային ժողովոյ աչքին առջև անցած ժամանակ երեսփոխանութիւնը կրնայ այսուհետեւ անկասկած մնալ թէ ուրիշ գեղծումներ և ապօրէնութիւններ ալ տեղի չեն ունենար գիւտանին կողմէ՝ քանի որ այդ անձը գիւտանին մէջ գտնուի : Բնաւ կրնայ թէ գիւտանը մարքեւտ պէտքն զգալի և անհրաժեշտ է :

Քաղաքական ժողովն որոշած և Պատրիարքարանի գիւտանադպրին պատուէր տուած էր որ վարչութեան անօրէնութիւններն ու սրաշումները պաշտօնական կերպիւ լրացուց հաղորդէ :

Այս որոշումը ժամանակ մը կանոնաւոր կերպիւ գործադրուելէ ետեւ՝ քանի մ'ամսէ ի վեր բարձր թողի եղած էր, և վարչութեան անօրէնութիւնները՝ փոխանակ պաշտօնադէպ լրագրաց հաղորդուելու, առաջարկի կերպիւ լրացուց ունեց միայն կը հաղորդուէին չենք գիտեր որով կողմէ, և ահա երկէկ յանկարծ հետեւեալ վարչական անօրէնութեանց պաշտօնական ցուցակը կուգայ մեզ որոյ մէջ վերջին քանի մը անօրէնութեան

թիւնք միայն ծանուցուած ըլլալով, իրաւամբ կրնայ կարծել տալ ընկերացողայ թէ վարչութիւնն երեք չորս ամսէ ի վեր ոչ նիւստ ըրած է և ոչ անօրէնութիւն :

Այս անկանոն իրողութեան վրայ, որ անշուշտ Պատրիարքարանի գիւտանաւոր պատասխանատուութեանը կը վերաբերի, և անհաղութեան ու միանգամայն կողմնակալութեան արդար կասկած մը կատար մեզ, Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր և ֆաղաքական ժողովոյ վսեմ. Առնադպիր Էֆէնտինն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք, որպէս զի վերոյիշեալ սրտաւ մըն այսուհետեւ ճշգիւ գործողութեան համար պէտք եղած պատուէրն իննն որու որ անի է, և ունեց անհաղութեան կամ պարտադանդութեան երեսն լրացուց և ընկերացող հասարակութիւնը զրկանք չկըրեն և տարապարտ կանխաներութեւ չկան :

ՎԱՐՉԱՅԻՆ ՏՆՈՐԷՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

1. Ինքիւրի կրօն. և ֆաղ. ժողովոց պաշտօնավարութեան օրինական շըրջանը լրացած ըլլալուն պատճառաւ արդէն տուած հրաժարականին, որ դեռ կան մնացած էր, այս անգամ ընդունուելով որոշուեցաւ. Ինքիւրի Արթ. Տ. Գեորգ. քահանային հրահանգաւոր, որ իւր նախագահութեան ներքեւ կրօն. և ֆաղ. ժողովները Սահմանադրապէս վերակազմէ :

2. Իսկիշէհի ղազայնոց համար թագիրը գրել սրաշուցաւ, որպէս զի հրաման տրուի իրենց սեղհական եղած գիւտաններուն վրայ առն և բնակութիւն հաստատել, յորոյ գործէն մինչև ցոյցար, և այս պատճառաւ Եֆէնտինը շինութեան համար անգործարարի մնացած էր :

3. Պէշիքթիլի թագին մէջ կատարուած վերջին ընտրութեամբ երեսփոխան ընտրուած խօստարան Օրդն էֆէնտին ուրիշ թագէ ևս ընտրուած և Ազգ. ժողովին վաւերացուած ըլլալով, որոշուեցաւ Պէշիքթիլի Ընտրող ժողովին հրահանգ գրելու նոր ընտրութեան ձեռնարկելու համար :

4. Երեսփոխանական ընտրութեանց պատճառաւ զանազան թագերու մէջ երեսն պատահած սխալմանց և այս ամբողջ ծագած բողբներուն վերջ տրուելու համար՝ որոշուեցաւ յատուկ հրահանգ մը պատրաստել և առաջարկութեամբ հաղորդել բոլոր թագերուն որպէս զի ընտրութիւններն ըստ այնմ կատարեն :

5. Քէթիմահայի Գաւառական ժողովն ըստ Սահմանադրութեան առաջնորդական ընտրութիւնը կատարելով և Գերձակեան Արթ. Գեորգ. փորձապետն առաջնորդ ընտրած ըլլալով, խառն ժողովն եկած տեղեկագիրն օրինաւոր դատաւ և ընտրութիւնը վաւերացուց :

6. Վանայ Պողոս վարդապետի գտնական խնդրոյն ըննել Յանձնաժողովն իւր պաշտօնն տարակալ իւր քննութեանց տեղեկագիրը մատուց խառն ժողովին :

Այս անգեկող իրը ժողովին մէջ կարգադրուելէ ետեւ, որոշուեցաւ նաեւ իւր քանիւր ժողովական լուստարաններու համար առանձին կարգաւ և յաջորդ նիստին պէտք եղած որոշումն ընել :

8 փետրվար 1874 (կէէ)
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պօլս

Հետեւեալ բողբը, որ վարչութեան ուղղուած է, այնպիսի ցաւալի իրողութիւններ կը պարունակէ իւր մէջ, որք՝ եթէ ստոյգ են՝ Սահմանադրութեան ֆաղ. խորհուրդը ծանր պատասխանատուութեան ներքեւ կը ձգեն՝ թաղական խորհրդարանի մը մէջ և իւր ներկայութեամբ ազգային պաշտօնէի մը գէտ տեղեկացած նախատանայ և բռնութեան համար, միանգամայն յիշեալ նախորդ խորհրդոյ գրամական գործողութեանց հաշիւները նորա եւ անառաքնութեան մ'ենթարկելու կը պարտաւորեն զԱզգային Վարչութիւնը :

Ամենապատիւ Արքայան Պատրիարք Հայր և Վսեմաշուք տեսնակալը Ազգ. Վարչութեան ֆաղ. Պատկառելի ժողովոյ :

Ասկէ քանի մ'ամիս առաջ Սահմանադրութեան ֆաղ. խորհրդոյ կողմէն, նաեւ նախորդ ֆաղ. խորհրդոյ անդամայն զիտութեամբ, նախորդ ֆաղ. խորհրդոյ հաշիւները կարգադրուելու և հաշուեցուցակը պատրաստելու համար՝ պէտք եղած տուեալները ինձ յանձնուած էին ի դրասնեակ իմ :

Դայն ստանալով մէջ բազմաթիւ կասկածելի կետեր նշմարելով, յետ մէկ երկու անգամ հրաւիրելով, սակաւեցայ անցեալ ամսին 29ին ներկայեալ նամակն ուղղելու Մեծ. Օղակն Էֆէնտին խօստարան տեսնադպրին և Մեծ. Արք. ճիկեան Յովհաննէս Էֆէնտին տեսնադպրին նախորդ ֆաղ. խորհրդոյ :

Ամսոյ 2 թուականու ներկայ ֆաղ. խորհրդոյ կողմէն նամակ մը ընկալալ՝ որ կը հրաւիրէր զիտ քննող ուրախ Սահմանադրութեան ֆաղ. խորհրդարանն անձամբ ներկայ գտնուիլ և առաջարկներն ալ զըրաւոր ժամանակին յանձնել, որ պիտի դանդաղ կըրէր ֆաղ. խորհրդոյ նախորդ անդամներն պէտք եղած բացատրութիւնը տալու համար :

Այսօր ժամը 3 ու կէսին զնացի յիշեալ խորհրդարանը, որ իւր փոքրիկ և նախորդ ֆաղ. խորհրդին անդամներն, հոն այնպիսի իրողութիւններ անցան, որք թէ ազգային պաշտօնատեղաւոր միւս ալ և ոչ իսկ ջրանկիրաց խափու չին մէջ կրնան տեղի ունենալ մէկ կողման նախադրութեան հայացութիւններ, միւս կողման նախադրութեան տեսնադպրին վերա յարմարելի և թուղթ մը ներկայացըներով բռնութեամբ ստիպել զիտ գրելու թէ «Սահմանադրութեան ֆաղ. խորհրդոյ հաշիւները ճիշդ են, և սխալեցայ եայլն եւայլն» :

Բայց չնայել արդի ֆաղ. խորհրդոյ տեսնադպր փոխան ինքզինք Էֆէնտինի յաջորդաց առանց ծեծ ուտելու խորհրդարանին ինքզինքս դուրս նետել :

Այս կէտերը համառօտիւ և առանց բացատրելու կանցնիմ, որովհետեւ պատուիր վերաբերեալ խնդիր մ'ըլլալուն ինձ կը վերաբերի նորա պաշտօնատեղութիւնը, իսկ ներկայիս վեր ի վերայ հաղորդելով Ձեր Բարձր սրբազնութեան և պատկառելի ժողովոյ թէ՛ այն զոր ըրած էի ներկայեալ նամակին մէջ թէ խորհրդարան կասկած կայ, այլ հիմա կը հաստատուեմ ստորագրութեան ներքեւ թէ Էֆէնտին խորհրդարան ինքնին կան նոյն հաշուոց մէջ :

Կը խնդրեմ որ յիշեալ տուեալներն որ և ինչ գեղծում մը չկրնայ համար պատկառելի ժողովը բարեհաճի անմիջապէս ի Պատրիարքարան բերուելու տընտրելու ընել, և միանգամայն յանձնաժողով մը կարգել չորս երեսն հաշուաւորներով փոխը պատկառելի ժողովը կողմէն եւ միւս երկուքն նուստով կողման նշանակուին, և ալ նոյն յանձնաժողովին մէջ գտնուելով :

Մնամ խորին տխրածանք եւ յարգանք խոնարհ ծառայ
Քաղ. Ընդհանուր համարակալ
7 փետր. 1875 ՏԻԳՐԱՆ ԵՒ ԹՈՒՂԱՅԻՆ

ՊԱՐԹԻԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ամեն տարի Մուհարրէմ ամսոյն 10 ըդ օրը Պարսից կատարած զանազան արարողութիւնք Պարսից բնակչաց գրեթէ ամենուն ծանօթ են : Բայց շատ քիչերը տեսած են աչօք կամ դադարաւ մ'ունեցած այն եղերական և սգաւոր զանգեաներուն վրայ, որք այս առթիւ ամեն տարի կը կատարուին ի Պարսի վայրէջքէն մէջ : Ուստի այս անգամ անցեալ երեքշաբթի երեկոյ յիշեալ խանին մէջ կատարուած արարողութեանց պատմութիւնն արժան կը համարինք հրատարակել իրեն խիստ հետաքրքրական և միանգամայն տարօրինակ և զարմանալի արարուածոց նկարագիր մը :

Յայտնի է մեր ընթերցողաց որ Շիրինը այս ամսն կը կատարեն ամեն տարի ի յիշատակ մահուան Հիւսէյնի, որ հրամանաւ էջիմի օրդուոյ Մուսթիքի Մուհարրէմի 10 ըդ օրն սպաննուեցաւ Բէրպէկոյի դաշտին մէջ : Արի յիշողութեան առթիւ Արարողաց մէջ պատահած կրօնական կուռոյ տուն :

Այն օրէն հետէ Շիրինը բնուէն մտնում այն չարագէտ աւուր յիշատակն, և ամեն տարի, ինչպէս ըսինք, Մուհարրէմի մէկէն սկսեալ սգոյ և թաղութեան մէջ կ'ընկնին մինչև 10 ըդ օրը, որ մեծ հանդիսին համար սրբուած օրն է : Գանք վաղիս խանը :

Ժամն երեկոյան գրեթէ երկուքին միջոցները խանին ընդարձակ բակը խառն բաղնիքի մը լցուած էր ամեն աղօք և ամեն ժողովրդէ : Բակին չորս կողմն յատուկ վերնաշարիկներ կ'անդնուած էին, գորգերով, հայելեօք, մամուկներով և այլ և այլ զարդաւ խաւարաւ գարգարեալ ըստ արեւելեան տարազու : Ծառերէ և պարսնայ կանտուաւոր գծերէ հաղարաւոր կանթեղք կ'սխաւած էին : Ինչպէս իրարմէ կանտուաւոր հեռաւորութեամբ դուռն մը շահեր կը լուսաւորէին տխրողին հանդէսն որ գեռ այն ինչ սկսելու վրայ էր :

Երկու գլխաւոր վերնայարկաց մէջ կը գտնուէին Ռուսիոյ դեսպանն ու արիւն ինքնութիւնք, Գերմանիոյ դեսպանն իւր կնոջն ու դստեր հետ, Գաղղիոյ դեսպանական գործակաւոր Պ. Մոնկապըն և իւր կինը, ինչպէս նաև բաղնիքի գեղարարական պաշտօնեայք, ծովային պաշտօնաւորք, և այլն :

Երկրորդ վերնայարկին մէջ կը գտնուէին Ռուսիական թեմի և Առեւտրական գործոց վսեմ, նախարարներն և այլ բաղնիքի բարձրաստիճան պաշտօնաւորք և տիկնաւոր անձինք :

Արարողութիւնը խիստ զարմանալի և հետաքրքրաշարժ թափարով մ'սկսու : Թափարին առաջին նախ կուգար սեւադեղատ տղայ մը՝ համակ սեւով համետեղ ձիոյ մը վրայ հեծած, որ տեսնէ ձայնիւ մը կերպէր և գլխը մեկը կը ցանէր : Իւր ողբն աւարտելուն՝ հարկերի չափ աւաղաւարդք երևան ելան, որք երկու գծի վրայ յիշեալ ձիաւոր պատանայն կը հետէին կարգաւ, մէկ ձեռքով մէկ մէկ ջահ բռնած և միւս ձեռքով ալ մեկը կարծրերին ու զինապէս հարուածելով, և լեւա՝ Մուսթիքի, ետ՝ Հոսան, ետ՝ Հիւսէյնի գոչելով կը հեծէին ու կողաւորէին : Քիչ մը ժամանակ վերնաշարիկաց առջև կանգ կուռնուին, ապա թափարը կը շարունակէն՝ բա-

կին մէջ տեղ կ'առնուէր պատշաճ միջ շարքը գաւառալով :

Ձիաւոր պատանին Հիւսէյնի աղօթականներէն այն աղօթն կը ներկայացնէր, զոր Եկեղեցի զինուորները գերի բռնելէն ժամանակաւ : Այս խառն անցնելէն վերջը կարգ կարգ ուրիշ խառնք ալ անցան : Մէկ մ'ալ ստակարի կականաց աղաղակներ, ողբոց ճիւղեր և խաղաղելի ծնծղայից ժխտը մը լսելի եղաւ : Անհիւստ թափարն էր որ կուգար : Ուստի մեծամեծ ջահեր, զոր կը բերէին կանանց վերարկու հագած մարդիկ, հանդիսաւորաց աշտին առաջ բաղնուած այս տեսարանով վերայ նոր լոյս մ'ալ սփռեցին :

Միտնող երկվոր մը, որոյ վրայ արեւելեան մեծ կակ համեմատ մը գըրուած էր, և որոյ կողմնուածքն համակ արիւնաթափաւ էին, ամենէն առաջ կը քայլէր՝ ձեռքերին կանաչ գոյնաւոր կրող տառն հագնէ շրջապատեալ : Այս ալ Հիւսէյնի ձին էր, որ իւր աչքը կ'արուսէր էր : Անոր ետէն կողմային երկու ուրիշ ձիեր ալ նմանապէս արիւնաթափաւ : Երկուսն ալ պատերազմին մէջ սպաննուած Հիւսէյնի գերդաստանէն երկու անձանց ձիերն էին : Այս ձիերէն վերջը կուգային անհիւստ բաղնիքէն շրջապատեալ զորքային զգեստի տեղ պատանքներ հագած, գլուխին և կարծրերին բայց հարկերի չափ մարդիկ : Ձախ ձեռքովին իրարու գօտիէ բռնած էին, իսկ աջ ձեռքովին՝ մէկ մէկ ահագին էֆֆանդի կը շրջապատէին, և անոյ իրենց գլուխն ու կարծրը ձեռքով կը վերաւորէին : Արիւն ամեն կողմէ կը ցայտէր և ստակարի երկուք մը կուռար այս մարդկանց : Բայց որպէս զի իրենց ստակարի գըրգըռեալ միջոցին զիւար չ'ապանեն, այս արաւականաց իւրաքանչիւրին ետէ մէկ մէկ հոգի կ'երթային, որք ձեռքերուն գաւաղաւոր կարգ ելան որ էֆֆանդիները մահացու վերջ շրջապատէին :

Կականաց և սրբոց յուսահատական ճիւղերու մէջ տեղ ջահերուն եղերական և տարօրինակ նշուլի լուսաւորեալ այս տեսարանն այնքան աղօք ու տարաւորութիւն մ'ունեցաւ հանդիսականաց վրայ, որ կրնն թէ երազացի ծիւղերի ծովային պաշտօնակալ մը՝ որ նոյն ալ կըրտնուէր մարեր ինկեր էր : Անհիւստ վսեմ Հիւսէյնի փաշային նստած պատշաճ մին առջև կանգ առնով՝ յայտնեցին թէ՛ ինքն իրենց ընկերներէն երկունքն որ թիւթի յանցանաց համար բանտարկեալ էին, արձակելու խօսք չ'ուր, այն տեղ ինքն ինքն կուր կը տար պիտի բնէին : Ուստի ստակարն ու թեմի պաշտօնեայն պարտաւորեցաւ խոտտանալու որ այն երեք պարսիկն արձակէ :

Այս եղերական հանդէսն ու յուսահատականութիւնն երկու ժամու չափ տևեց : Վսեմ զի Պարսից զանազան խաներէն եկող անհիւստ գունդերն հետզհետէ կուսեցան : Ժամը գիշերուան և 1/2 ին ատեններն ամենայն ինչ վերջացած էր :

Պարսիկներ կան թէ այս տօնաւորութիւնն Շիրինը մէջ վաղեմի սովորութիւն մը չէ, և թէ Պարսիկական գահակալ տոհմէն Միւսթիքի 333 թիւին (946) հաստատուէր էր : Ամիրապետին յաղթելէն և զայն գերի վարելէն յետոյ :

Ուրիշներ ալ կրնն թէ Թէհրանի մէջ անծանօթ եղող այս արարողութիւնն հաղիւ քաղաք գար մը կուր որ Սալահան մէջ և Պարսիկական

այլ մի քանի կողմերը մտած է ճաշատանէն եկող մարդոց ձեռք :

Պարսից վսեմ գեղարար, Ներիման Խան հայտնի զօրապետն և Միւսթիքի խան, մեծագէտ խեղճ արարած ըլլալով որպէս զի հանդիսին բովանդակ տեսչութեան միջոցին բարեկարգութիւնը չ'առնէ, նաև օտարական հանդիսատեսաց ալ խիստ վայելուչ ընդունելութիւն ցոյց տուած ըլլալով, ամենուն շնորհակալեաց արժանացած են :

ՎՐԻՊԱՆ

Նախընթաց թուով վաճառմ ըստ արդիւնաւ յօդուածոյ վերջին պարբերութեան մէջ Վարդգէսի Ժողովրդեան իրենց պատճառաւ յաղագրեալ մը հետանց իրենց վրայէն խօսք պիտի ըլլայ արդէս զի Ժողովրդեան մէջ իրենց պատճառաւ ծագած յաղագրեալ հանդարտի, մտադրութիւնը պահ մը հետանց իրենց վրայէն :

ԹԱՏՏՈՆ ՕՍՄԵՆԻԿ

ԿԵՏԻ ՓԱՇԱ

Վարդգէս Բ. Եփէմի վարդապետ 1875 թիւ 12 շրջապատի զիւր ժամ 3

ԱՐՏԱՐՈՅ ԿԱՐԳԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

Ի ՆԱՏԱՏ

Տ. Պարսիք ճառարանէն

Բոս ինդիանաց բաղնիքի

Ժողովրդեան

ԿՈՒՆԵՆՈՒՄՆ

ՈՒՆԵՆՈՒՄՆ ԹԱՏՏՈՆԻՔԻՆ

Կ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԱՐԳԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԱՐԳԻ

ԿԵՏԻ ՓԱՇԱ

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

Երգ արտաւ թափարի զիւր թիւ 1

